

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 31 korrik 2017
Nr. ref.:RK 1110/17

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI30/17

Parashtrues

Muharrem Nuredini

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme,
Rev. nr. 206/2016, të 13 tetorit 2016**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare.

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është Muharrem Nuredini nga fshati Sllatinë e Epërme, komuna e Vitisë (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës (Rev. nr. 206/2016), të 13 tetorit 2016 (në tekstin e mëtejme: Gjykata Supreme) dhe Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës (CA. nr. 4130/13), të 18 majit 2016 (në tekstin e mëtejme: Gjykata e Apelit). Aktgjykimi i Gjykatës Supreme i është dorëzuar parashtruesit më 14 nëntor 2016.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjyqimeve të kontestuara, me të cilat parashtruesi pretendon që i janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) dhe me Konventën Evropiane të të Drejtave të Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ). Parashtruesi nuk ka cekur në mënyrë specifike dispozitat kushtetuese apo ndonjë të drejtë nga KEDNJ që ai mendon që i është shkelur.

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenet 22 [Procedimi i kërkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 29 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 9 mars 2017, Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) pranoi kërkesën e parashtruesit, të dorëzuar përmes postës, më 27 shkurt 2017.
6. Më 7 prill 2017, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Altay Suroy gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Bekim Sejdiu dhe Gresa Caka-Nimani.
7. Më 19 prill 2017, Gjykata e njoftoi përfaqësuesin e parashtruesit të kërkesës për regjistrimin e kërkesës. Në të njëjtën ditë, Gjykata i dërgoi një kopje të kërkesës Gjykatës Supreme dhe Kompanisë së Sigurimeve “Iliria”, si e paditur, në procedurën para gjykatave të rregullta (në tekstin e mëtejme: e paditura).
8. Më 9 maj 2017, parashtruesi dorëzoi në Gjykatë dokumente shtesë, duke përfshirë revizionin e të paditurës dhe përgjigjen e parashtruesit në revizion.
9. Më 4 korrik 2017, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 6 nëntor 2010, në një aksident trafiku në fshatin Sllatinë është goditur parashtruesi i kërkesës nga drejtuesi i automjetit të tipit “Golf”, i siguruar tek e paditura, duke i shkaktuar lëndime të rënda trupore.
11. Në një datë të paspecifikuar, parashtruesi i kërkesës ka paraqitur padi kundër të paditurës për kompensimin e dëmit material dhe jomaterial të shkaktuar nga aksidenti.
12. Më 10 korrik 2013, Gjykata Themelore në Gjilan-Dega në Viti, përmes Aktgjykimit C. nr. 269/2010 (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore), miratoi si pjesërisht të bazuar kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës dhe detyroi të paditurën që parashtruesit të kërkesës t’ia kompensojë një shumë të caktuar për dëmin material dhe jomaterial, ndërsa refuzoi kërkesëpadinë për një pjesë të kërkesës, si të pabazuar.
13. Më 19 nëntor 2013, e paditura ka paraqitur ankesë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Themelore (C. nr. 269/2010), duke kërkuar që rasti të kthehet në rivendosje dhe rigjykim, për shkak të *“shkeljeve esenciale të dispozitave të [Ligjit për Procedurën Kontestimore] LPK, vlerësimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.”*
14. Më 26 nëntor 2013, parashtruesi i kërkesës është përgjigjur në ankesë, duke pohuar se Aktgjykimi i Gjykatës Themelore është i drejtë dhe i bazuar në ligj, ndërsa pretendimet e të paditurës janë të pathemelta, duke propozuar që ankesa e të paditurës të refuzohet, ndërsa Aktgjykimi i Gjykatës Themelore të vërtetohet.
15. Më 18 maj 2016, Gjykata e Apelit (CA. nr. 4130/13) aprovoi pjesërisht ankesën e të paditurës dhe ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës Themelore, duke e zvogëluar shumën e kompensimit për dëmin jomaterial, sa i përket dhimbjeve fizike, frikës, zvogëlimit të aktivitetit të përgjithshëm jetësor dhe shëmtimit të lehtë trupor.
16. Në një datë të paspecifikuar, e paditura paraqiti revizion në Gjykatën Supreme për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale me propozim që të dy aktgjykimet e gjykatave të instancave më të ulëta të ndryshohen lidhur me lartësitë e shumave të gjykuara për dëmin jomaterial ose të njëjtat të prishen dhe lënda t’i kthehet gjykatës së shkallës së parë në rigjykim.
17. Parashtruesi i kërkesës nuk kishte paraqitur revizion ndaj Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit por vetëm përgjigje në revizionin duke propozuar që revizioni i të paditurës të refuzohet, ndërsa shumat e gjykuara të ndryshohen në lartësinë e shumave të vendosura nga Gjykata Themelore.
18. Më 13 tetor 2016, Gjykata Supreme (Rev. nr. 206/2016) refuzoi si të pabazuar revizionin e të paditurës.

19. Më 6 janar 2017, parashtruesi i kërkesës parashtrroi para Zyrës së Prokurorit të Shtetit propozim për ngritjen e kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Supreme dhe Gjykatës së Apelit.
20. Më 18 janar 2017, Zyra e Kryeprokurorit të Shtetit e njoftoi parashtruesin e kërkesës se *“Zyra e Kryeprokurorit të Shtetit, nuk mund të paraqet kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë, sepse në bazë të nenit 245.3 të (LPK), kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë nuk lejohet kundër vendimit që me rastin e revizionit ose të kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë e ka marrë gjykata me kompetencë për të vendosur për këto mjete juridike, që në rastin konkret është Gjykata Supreme.”*

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

21. Parashtruesi i kërkesës nuk specifikon të drejtat kushtetuese që ai pretendon se i janë shkelur nga Gjykata Supreme, respektivisht Gjykata e Apelit, por pretendon që me aktgjykimet e Gjykatës Supreme dhe të Gjykatës së Apelit i *“janë shkelur rëndë dispozitat ligjore në dëm të [parashtruesit të kërkesës]”* dhe janë cenuar të drejtat nga KEDNJ dhe të drejtat e *“garantuara me Kushtetutën e Kosovës.”*
22. Sa i përket Aktgjykimit të Gjykatës Supreme (Rev. nr. 206/2016), parashtruesi konsideron që Gjykata Supreme duke vendosur në bazë të revizionit të paraqitur nga e paditura dhe përgjigjes së parashtruesit në revizion, fare nuk lëshohet në asnjë fakt, provë a rrethanë të paraqitur nga parashtruesi dhe e refuzon revizionin.
23. Sa i përket Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit (CA. nr. 4130/13), parashtruesi pretendon që *“Gjykata e Apelit [...] ndryshon Aktgjykimin e Gjykatës Themelore duke më dëmtuar shumë rëndë”* ndërsa *“fare nuk e elaboron ekspertizën me shkrim por as deklaratën e ekspertit në seancë gjyqësore kurse thirret në këtë ekspertizë duke zvogëluar shumat dhe shpenzimet në mënyrë marramendëse duke ndërhyrë në çdo pjesë të Aktgjykimit [të Gjykatës Themelore] dhe pa ju referuar çështjes së përgjegjësisë prej 10%, ashtu që çdo ankimim të të paditurës e aprovon”.*
24. Sa i përket propozimit për mbrojtjen e ligjshmërisë të paraqitur nga parashtruesi tek Prokurori i Shtetit, parashtruesi pretendon që ky propozim i është refuzuar nga Prokurori i Shtetit përmes njoftimit KLMC. nr. 01/2017 të 18 janarit 2017, *“edhe pse ju kemi prezantuar prova mbi shkeljet e rënda ligjore nga Gjykata e Apelit.”*
25. Në fund, parashtruesi i kërkesës i propozon Gjykatës që të aprovohet kërkesa dhe lënda të priset, duke e kthyer në rishqyrtim në Gjykatën Themelore apo Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit të ndryshohet, duke marrë për bazë Aktgjykimin e Gjykatës Themelore.

Pranueshmëria e kërkesës

26. Gjykata së pari shqyrton nëse kërkesa i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe të parapara me Rregullore të punës.
27. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7, të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:
- “1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.
[...]
7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*
28. Përveç kësaj, Gjykata i referohet nenit 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit, që përcakton:
- “1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tij individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.
2. Individ i mund të ngre kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”*
29. Gjykata, gjithashtu, merr parasysh rregullin 36 [Kriteret e pranueshmërisë], nënrrregullin (1) (b) dhe (c) të Rregullores, që parasheh:
- “(1) Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:
[...]
b) janë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive të përcaktuara me Ligj kundër vendimit ose kundër aktgjyqimit të kundërshtuar;
[...].”*
30. Gjykata vëren se parashtruesi pretendon që Gjykata Supreme nuk mori parasysh faktet dhe provat e paraqitura nga parashtruesi në përgjigje në revizion, edhe pse parashtruesi *“kishte shpresë se lënda do të kthehej në rigjykim.”*
31. Megjithatë, Gjykata vëren se parashtruesi nuk kishte paraqitur revizion ndaj Aktgjyqimit të Gjykatës së Apelit (CA. nr. 4130/13), ndërsa ka sfiduar këtë Aktgjykim të Gjykatës së Apelit përmes përgjigjes në revizion të parashtruar nga e paditura, duke kërkuar që *“reviozioni i të paditurës të refuzohet, ndërsa shumat e gjykuara të ndryshohen”* në favor të parashtruesit.
32. Në lidhje me këtë, Gjykata Supreme *“shqyrtoi Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit vetëm me revizionin e të paditurës në kuptim të nenit 215 të Ligjit të procedurës kontestimore”* që specifikon se *“Gjykata e revizionit e shqyrton aktgjykimin e goditur vetëm në pjesën e tij të goditur me anë të revizionit dhe vetëm brenda kufijve të shkaqeve të treguara në revizion.”*

33. Si rrjedhojë, Gjykata vëren se Gjykata Supreme nuk shqyrtoi Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit sa i përket kërkesës së parashtruesit për të ndryshuar shumat e gjykuara nga Gjykata e Apelit në favor të parashtruesit pasi parashtruesi nuk kishte paraqitur revizion kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit (CA. nr. 4130/13), por vetëm përgjigje në revizionin e të paditurës, të cilin revizion, Gjykata Supreme e refuzoi si të pabazuar.
34. Përkitazi me këtë rast, Gjykata konstaton se parashtruesi nuk i ka ushtruar mjetet efektive juridike të vëna në dispozicion me ligjet në fuqi, në këtë rast revizionit, në mënyrë që Gjykata Supreme të vlerësojë pretendimet e tij për shkelje ligjore nga Gjykata e Apelit.
35. Arsyetimi për rregullin e shterimit të mjeteve juridike është që t'i ofrojë autoriteteve përkatëse, duke përfshirë gjykatat, mundësinë për të parandaluar ose për të korrigjuar shkeljet e pretenduara të Kushtetutës. Ky rregull bazohet në supozimin se rendi juridik i vendit siguron mjete efektive juridike kundër shkeljes së të drejtave kushtetuese. Ky është aspekt i rëndësishëm i natyrës subsidiare të Kushtetutës (Shih Aktvendimin për papranueshmëri në rastin KI142/13, *Fadil Maloku*, të 22 tetorit 2014, Vlerësimin e kushtetutshmërisë së Vendimit të Presidentes së Republikës së Kosovës, nr. 686-2013, të 6 shtatorit 2013).
36. Gjykata gjithashtu i referohet edhe parimit të subsidiaritetit i cili kërkon që parashtruesi të shterojë të gjitha mundësitë procedurale në procedurë të rregullt, në mënyrë që të parandalohet shkelja e Kushtetutës apo, nëse ka shkelje, të korrigjohet shkelja e tillë e të drejtave themelore. Përndryshe, parashtruesi i kërkesës është përgjegjës kur rasti i tij shpallet i papranueshëm nga Gjykata Kushtetuese, nëse dështon të shfrytëzojë procedurat e rregullta, apo dështon të raportojë shkeljen e Kushtetutës në procedurë të rregullt.
37. Mosshfrytëzimi i kësaj mundësie do të kuptohet si heqje dorë nga e drejta për të kundërshtuar më tej shkeljen dhe për t'u ankuar. (Shih, Aktvendimin në rastin KI139/12, *Besnik Asllani*, Vlerësim i Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, PKL. nr. 111/2012, i 30 nëntorit 2012, paragrafi 45; dhe rastet e GJEDNJ *Selmouni kundër Francës*, Kërkesa nr. 25803/94, Aktgjykim i 28 korrikut 1999, paragrafi 74; Aktgjyk; *Kudla kundër Polonisë*, kërkesa nr. 30210/96, i 26 tetorit 2000, paragrafi 152).
38. Nga arsyet e cekura më lart, Gjykata konstaton se kërkesa, nuk i përmbush kriteret procedurale për pranueshmëri pasi nuk janë shterur mjetet juridike të kërkuara me nenin 113.7 të Kushtetutës, me nenin 47 të Ligjit dhe me rregullin 36 (1) (b) të Rregullores së punës, andaj si e tillë kërkesa duhet të shpallet e papranueshme në baza kushtetuese.

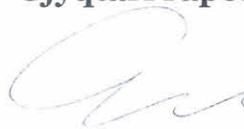
PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit dhe në pajtim me rregullin 36 (1) (b) të Rregullores së punës, më 4 korrik 2017, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

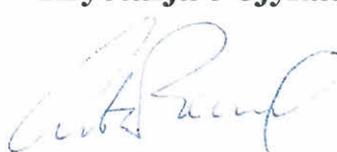
Gjyqtari raportues

Altay Suroy

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi